

泰国不公平合同条款： 《不公平合同条款法》（佛历2540年）与格式合同、免责 条款及竞业限制条款

作者：Eksiam Chaisorn 法律顾问

Eksiam & Partners Co., Ltd.

本文为一般法律信息，不构成针对具体事项的法律意见。每一事项须根据其自身的事实和证据加以判断。最新在线版本见 <https://eksiamcorporatelaw.com/zh/articles/unfair-contract-terms-act-thailand.html>

不公平合同条款，是指根据《不公平合同条款法》佛历2540年（1997年）第4条，使经营者、格式合同制定方或附赎回权买卖中的买方对合同另一方取得不合理优势的条款。此类条款并非整条无效，而是由法院使其仅在公平合理且与情形相称的限度内具有效力。该法适用于消费者合同、格式合同和附赎回权买卖合同，也包括公司与公司之间订立的格式合同。

本文引用的法律与判例

1. 《不公平合同条款法》佛历2540年（1997年）第3、4、5、6、7、8、10、11、12条
2. 英国《1977年不公平合同条款法》（Unfair Contract Terms Act 1977），德国《民法典》（BGB）第305、307、310条，美国《统一商法典》（UCC）第2-302条

判例：最高法院第3010/2565号及第8374/2559号判决

第4条规定的不公平合同条款的含义

第4条第一款规定了受本法约束的三类合同：消费者与商业、贸易或专业经营者之间的合同、格式合同，以及附赎回权买卖合同。上述合同中使一方对另一方取得不合理优势的条款，即为不公平合同条款，仅在公平合理且与情形相称的限度内具有效力。

第4条第一款规定：

“消费者与商业、贸易或专业经营者之间的合同、格式合同或附赎回权买卖合同中，使商业、贸易或专业经营者、格式合同制定方或买方对另一方取得不合理优势的条款，为不公平合同条款，仅在公平合理且与情形相称的限度内具有效力。”（非官方译文）

泰文原文： "ข้อตกลงในสัญญาระหว่างผู้บริโภคกับผู้ประกอบธุรกิจการค้า หรือวิชาชีพ หรือในสัญญาสำเร็จรูป หรือ ในสัญญาขายฝากที่ทำให้ผู้ประกอบธุรกิจการค้า หรือ วิชาชีพ หรือ ผู้กำหนดสัญญาสำเร็จรูป หรือผู้ซื้อฝากได้เปรียบคู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่งเกินสมควร เป็นข้อสัญญาที่ไม่เป็นธรรม และให้มีผลบังคับได้เพียงเท่าที่เป็นธรรมและพอสมควรแก่กรณีเท่านั้น"

，《不公平合同条款法》佛历2540年（1997年）第4条第一款^[1]

本条的法律效果不同于《民法典》中的无效规则。不公平条款仍然有效，法院只是将其调整至公平的限度，例如缩短竞业限制期限，或不允许免责条款适用于某些类型的损害。因此，将条款拟得过宽的一方并不会丧失整个条款，但也无法按字面获得全部利益。

本法于1997年（佛历2540年）11月16日刊登于《政府公报》，自公布之日起满一百八十日施行。第12条规定，本法不适用于施行日之前作出的法律行为或订立的合同。^[2] 法案附注说明，意思自治原则为经济谈判地位优越的一方占另一方便宜留下了空间，因此国家为法院制定了判断何种合同条款不公平的审查指引。^[3]

公司与公司之间的格式合同

格式合同，是指以书面形式订立、其主要条款已预先拟定，并由合同一方用于其经营活动的合同。第3条的定义并未限定合同另一方必须是消费者。因此，公司对所有交易对手统一使用的采购合同范本、租赁合同范本或服务条款，都可能构成本法所称的格式合同。

“‘格式合同’是指以书面形式订立、其主要条款已预先拟定（无论采用何种形式），并由合同任何一方用于其经营活动的合同。”（非官方译文）

泰文原文: "“สัญญาสำเร็จรูป” หมายความว่า สัญญาที่ทำเป็นลายลักษณ์อักษรโดยมีการกำหนดข้อสัญญาที่เป็นสาระสำคัญไว้ล่วงหน้าไม่ว่าจะทำในรูปแบบใด ซึ่งคู่สัญญาฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดนำมาใช้ในการประกอบกิจการของตน"

，《不公平合同条款法》佛历2540年（1997年）第3条^[4]

第4条第一款的措辞以“或”字将“格式合同”与“消费者与经营者之间的合同”区分开来。其结果是，公司将自己的合同范本交由另一家公司签署而不允许就主要条款进行协商的，可构成第4条所称的“格式合同制定方”。诉讼中需要证明的争点是：主要条款是否确实预先拟定，以及合同另一方是否曾就该条款协商修改。

第4条第二款确立了解释规则：有疑义时，格式合同应作有利于非制定方的解释。^[5] 这一规则使公司合同范本中的模糊措辞成为公司自身的风险。拟定合同的一方应使用清晰的措辞，并在合同中对关键术语作出定义。关于合同成立与意思表示解释的一般规则，请参阅《签署合同前须知》一文

第4条第三款规定的取得不合理优势的条款

第4条第三款采用的标准是：使合同另一方履行或承担超出理性人通常可合理预期之负担的条款，可视为使一方取得优势的条款，并列举了九项示例。前五项适用于一般商业合同，第（6）至（9）项则涉及附赎回权买卖、租购、信用卡和复利。

前五项示例^[6] 为：

- 免除或限制因违约而产生的责任的条款（1）；
- 使另一方承担超出法律规定的责任或负担的条款（2）；
- 无正当理由使合同终止，或在另一方未违反合同主要条款的情况下赋予解除权的条款（3）；
- 赋予无正当理由不履行合同任一条款或迟延履行之权利的条款（4）；

允许一方要求另一方承担超出订立合同时既有负担的条款（5）。

第三款中的“例如”一词表明，该列举仅为示例而非封闭清单。符合某一项情形的条款并不当然构成不公平合同条款；第四款规定法院应适用第10条的标准判断该优势是否不合理。因此，经双方协商并已反映在价格中的责任限制条款，仍可能按字面完全有效。

最高法院第3010/2565号判决：汽车租赁中的免责条款

本案中，承租人依租赁合同接收车辆，其后发现倒车时制动系统发出异响，出租人多次维修仍未能排除。租赁合同约定出租人对车辆瑕疵不承担责任。最高法院认定，该约定属于由谈判地位较强的出租人所制定的格式合同，使出租人对承租人取得不合理优势，故为不公平合同条款，依第4条第三款第（1）项不具有效力。出租人须对瑕疵承担责任，承租人有权解除合同。^[7]

法院着重考虑了三项事实：其一，该条款载于出租人制定的合同范本；其二，双方谈判地位不对等；其三，瑕疵发生在涉及安全的系统，并影响车辆的正常使用目的。在自有合同范本中使用宽泛免责条款的公司，应在援引之前对照这三项事实进行评估。

第5条规定的竞业限制与职业限制条款

第5条适用于限制从事职业或从事与经营有关之法律行为的权利或自由的条款。此类条款虽无效，但使受限制一方承担超出通常可合理预期的负担的，仅在公平合理且与情形相称的限度内具有效力。本条适用于所有合同，不限于消费者合同或格式合同。

“限制从事职业或从事与商业、贸易或专业经营有关的法律行为之权利或自由的条款，虽无效，但使权利或自由受限制的一方承担超出通常可合理预期的负担的，仅在公平合理且与情形相称的限度内具有效力。”（非官方译文）

泰文原文：“ข้อตกลงจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพในการประกอบอาชีพการงาน หรือการทำนิติกรรมที่เกี่ยวกับการประกอบธุรกิจการค้าหรือวิชาชีพซึ่งไม่เป็นโมฆะ แต่เป็นข้อตกลงที่ทำให้ผู้ถูกจำกัดสิทธิ หรือเสรีภาพต้องรับภาระมากกว่าที่จะพึงคาดหมายได้ตามปกติ ให้ มีผลบังคับได้ เพียงเท่าที่เป็นธรรม และ พอสมควร แก่ กรณีเท่านั้น”

，《不公平合同条款法》佛历2540年（1997年）第5条第一款^[8]

第5条第二款规定法院应审酌四个方面：限制的地域范围、限制的期限、受限制一方以其他方式或与他人从事职业的能力与机会，以及双方当事人一切合法的利害得失。在商业实践中，此类条款常见于高管聘用合同、卖方承诺不再开设竞争业务的企业出售合同、特许经营合同以及独家经销合同。

最高法院第8374/2559号判决：两年内不得为竞争对手工作的约定

本案的劳动合同禁止担任高级销售主管的员工在合同终止后两年内为与雇主经营相同业务或与雇主竞争的其他雇主工作。最高法院认定，该约定合法维护了双方的权利与利益，并无不合理或占对方便宜以致构成不公平合同条款之情形，故对员工具有效力。辞职后两年内到经营相同业务的公司工作的员工，须依合同赔偿损失。^[9]

法院着重考虑了该员工的职位，其职责直接影响雇主的经营。因此，与职位及员工实际接触的信息相挂钩的竞业限制条款，比对全体员工一律适用的同类条款更有可能被认定有效。关于在劳动合同中起草竞业限制条款的细节，请参阅《劳动合同》一文；关于合同终止时的遣散费与提前通知，请参阅《雇主解雇时的权利与义务》一文

第6条至第8条规定的免责与责任限制条款

第8条将免责条款分为两类。对因故意或过失造成的生命、身体或健康损害，免责条款完全不得援引；对其他损害，不无效的免责条款仅在公平合理且与情形相称的限度内具有效力。这一规则同时适用于合同约定、公告和预先作出的通知。

第8条第一款同时涵盖侵权责任和违约责任。^[10] 因此，写明“本公司对任何伤害概不负责”的告示或网站条款，在伤害系因公司或公司应负责之人的过失所致时，并不能保护公司。至于财产损失或商业利益损失，责任限制条款在公平的范围内仍然有效。

第6条针对涉及交付财产的消费者合同。经营者不得约定免除或限制其对瑕疵或权利瑕疵的责任，但消费者在订立合同时已知悉该瑕疵或权利瑕疵事由的除外，此时该约定仅在公平合理且与情形相称的限度内具有效力。^[11] 第7条允许法院将数额过高的定金减至实际损害的范围予以没收。^[12] 同时向消费者和企业客户销售商品的公司，应将两类客户的保修条款分开规定。

法院依第10条适用的标准与第11条的禁止性规定

第10条规定，法院在认定条款应在何种限度内有效时应审酌全部情节，包括诚信、谈判地位、经济状况、认知与理解、熟练程度、预期、以往做法、其他可选方案、该类合同的通常惯例、订约的时间与地点，以及一方是否承担明显更重的负担。第11条规定，约定排除本法适用的条款无效。

第10条的标准^[2]使公司与公司之间案件的结果不同于消费者案件。设有法务部门且此前使用过同类合同的大型公司，其熟练程度和预期与小型零售商不同，因此法院可能对不同的两个交易对手以不同方式适用同一条款。协商记录、往返修改的合同草案，以及反映风险承担的价格，都是希望条款按字面完全有效的一方的重要证据。

比较法中的不公平合同条款：英国、德国与美国

英国、德国和美国以不同的标准规制不公平合同条款。英国对免责条款适用合理性标准；德国使格式条款中不合理地损害相对方利益的条款无效；美国则允许法院拒绝执行显失公平的条款。泰国法律与这三种制度都不同，由法院将条款调整至公平的限度内有效。

英国 《1977年不公平合同条款法》第2条第(1)款禁止免除或限制因过失导致死亡或人身伤害的责任；第2条第(2)款规定，对其他损失的免责条款仅在符合合理性标准的限度内有效。^[13] 第11条第(1)款对该标准作出定义：条款须为公平合理的条款，并以订立合同时双方知道或应当知道的情形为准。^[14] 这一结构与泰国法第8条相近。英国的消费者合同现由另一部法律规制，第2条第(4)款规定第2条不适用于消费者合同中的条款。

德国 德国《民法典》第305条第一款将一般交易条款（Allgemeine Geschäftsbedingungen）定义为为大量合同预先拟定、由一方在订立合同时向另一方提出的合同条款。第307条第一款规定，违反诚实信用原则、不合理地损害相对方利益的条款无效。^[15] 第310条第一款规定，相对方为经营者时，部分禁止性条款清单不予适用，但第307条仍然适用，并应适当顾及商业惯例与习惯。^[16] 因此，德国与泰国一样，对企业之间的格式条款进行规制。

美国 美国《统一商法典》第2-302条第(1)款适用于货物买卖合同。法院认为合同或其任一条款在订立时显失公平（unconscionable）的，可以拒绝执行整个合同，删除该条款后执行其余部分，或限制该条款的适用以避免显失公平的结果。^[17] 最后一种选择与泰国法由法院调整条款范围的做法相近。

事项	泰国（佛历2540年法）	英国（UCTA 1977）	德国（BGB）	美国（UCC）
主要标准	不合理优势（第4条）	合理性（第11条）	违反诚信原则的不合理不利（第307条）	显失公平（第2-302条）
未通过标准的条款之效果	在公平限度内有效	不得援引	无效	不予执行、删除或限制适用
是否适用于企业之间的合同	适用，以格式合同为限	适用	适用第307条（第310条）	适用于货物买卖合同
因过失造成的生命或身体损害	不得免责（第8条）	不得免责（第2条第(1)款）	本文未审查	本文未审查

法经济学视角下的格式合同

法经济学从两个方面看待格式合同。一方面，合同范本降低了生产与销售成本，使价格下降；另一方面，未参与拟定的一方往往没有寻求更好条件的选择。研究这一问题的学术成果有助于解释泰国法律为何选择由法院调整条款，而不是全面禁止格式合同。

Friedrich Kessler 于1943年在《哥伦比亚法律评论》中写道，大规模生产与销售使标准化合同不可避免。统一的条款使企业能够精确计算风险，若节省的成本反映在价格中，则社会整体受益。但 Kessler 进一步指出，标准合同通常由谈判地位强的企业使用，较弱的一方往往无法选择其他条件，原因或在于拟定方垄断市场，或在于所有竞争者都使用相同的条款。

^[18] 这一观察与泰国法案附注中提及的经济谈判地位不对等相吻合。

Lucian Bebchuk 与 Richard Posner 于2006年在《密歇根法律评论》中提出了另一面的解释：即使在竞争性市场中，也可能出现有利于卖方的合同。卖方受其声誉的约束，而单个消费者则没有可损失的声誉。因此，偏向卖方的条款赋予卖方对待客户的裁量权，并保护卖方免受投机取巧的买方之害。^[19] 这一研究解释了泰国法第10条为何要求法院审酌包括以往做法在内的全部情节，而不是一概将偏向一方的条款视为不公平。需要注意的是，两位作者的论述建立在消费者市场之上；将其运用于企业之间的合同时，声誉因素在双方都存在。

使用自有合同范本的公司应注意的事项

对众多交易对手使用同一合同范本的公司，可以通过以下方式降低本法带来的风险：明确责任限制的范围、将生命与身体损害排除在外、允许交易对手就关键条款进行协商，并保存协商记录。经实际协商的条款，比不容选择、仅供签署的条款更有可能按字面完全有效。

- **责任限制** 以固定金额或报酬的一定比例设定赔偿上限，而不是免除一切责任，并明确写明该上限不适用于因故意或过失造成的生命、身体或健康损害。
- **解除权** 与明确列举的事由挂钩，或赋予双方同等的权利，以免落入第4条第三款第（3）项。
- **价格或负担的调整** 写明调整的公式或事由，而不是单方调整的权利。
- **竞业限制** 将业务类型、地域范围和期限限定在与确需保护的利益相称的范围内。
- **术语定义** 在合同中对关键词语作出定义，因为有疑义的措辞将作有利于非拟定方的解释。
- **协商记录** 保存修改稿和协商邮件，作为第10条所述谈判地位与预期的证据。
- **个人数据** 收集交易对手的客户或员工个人数据的服务条款，还须对照个人数据保护法进行审查，请参阅《企业 PDPA 指南》一文（泰文）

关于订立合同及行使合同权利中的诚实信用原则的理论与比较法讨论，请参阅Eksiam Legal 网站上的《合同法中的诚实信用原则》一文（泰文）

关于不公平合同条款的常见问题

什么是不公平合同条款？

不公平合同条款，是指根据《不公平合同条款法》佛历2540年（1997年）第4条，消费者合同、格式合同或附赎回权买卖合同中使经营者、格式合同制定方或买方对合同另一方取得不合理优势的条款。此类条款仅在公平合理且与情形相称的限度内具有效力。

《不公平合同条款法》是否适用于公司与公司之间的合同？

适用，以该合同属于格式合同为限，即以书面形式订立、由一方预先拟定主要条款并用于其经营活动的合同。第4条将格式合同与消费者合同分别规定。第5条的职业限制条款和第8条的免责条款则适用于所有类型的合同。

禁止员工为竞争对手工作的约定是否有效？

依第5条，仅在公平合理且与情形相称的限度内有效。法院审酌地域范围、期限、员工从事其他职业的机会以及雇主的正当利益。最高法院第8374/2559号判决认定，禁止高级销售主管两年内为竞争对手工作的约定有效。

合同能否写明公司在任何情况下都不承担责任？

不能按字面完全有效。第8条第一款禁止就因故意或过失造成的生命、身体或健康损害援引免责条款；对其他损害，免责条款仅在公平的限度内有效。最高法院第3010/2565号判决认定，格式合同中关于租赁车辆瑕疵的免责条款不具有效力。

合同能否约定不适用《不公平合同条款法》？

不能。第11条规定，约定排除本法全部或部分规定之适用的合同条款无效。因此，当事人不得预先放弃本法的保护。

何时应寻求法律咨询

审查合同的最佳时机，是在将合同范本推广适用于众多交易对手之前，以及交易对手或客户援引本法对责任限制、竞业限制或没收定金提出异议之时。使用前的审查可以一次性修正措辞，惠及其后的每一份合同。

Eksiam & Partners Co., Ltd. (บริษัท เอกสยาม แอนด์ พาร์ทเนอร์ส จำกัด) 法律顾问 Eksiam Chaisorn 审查并起草买卖合同、服务合同、高管聘用合同和企业出售合同范本，并逐条考量本法对各条款的影响。相关内容请参阅《签署合同前须知》一文、《劳动合同》一文以及《合资前的股东协议》一文（泰文）

注释

1. 《不公平合同条款法》佛历2540年（1997年）第4条第一款：“消费者与商业、贸易或专业经营者之间的合同、格式合同或附赎回权买卖合同中，使商业、贸易或专业经营者、格式合同制定方或买方对另一方取得不合理优势的条款，为不公平合同条款，仅在公平合理且与情形相称的限度内具有效力。”（非官方译文）泰文原文：“ข้อตกลงในสัญญาระหว่างผู้บริโภคกับผู้ประกอบธุรกิจการค้า หรือวิชาชีพ หรือในสัญญาสำเร็จรูป หรือในสัญญาขายฝากที่ทำให้ผู้ประกอบธุรกิจการค้า หรือวิชาชีพ หรือผู้กำหนดสัญญาสำเร็จรูป หรือผู้ซื้อฝากได้เปรียบคู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่งเกินสมควร เป็นข้อสัญญาที่ไม่เป็นธรรม และให้ผลบังคับได้เพียงเท่าที่เป็นธรรมและพอสมควรแก่กรณีเท่านั้น”
2. 《不公平合同条款法》佛历2540年（1997年）第10条：“在认定合同条款在何种限度内具有效力方为公平合理且与情形相称时，应审酌全部情节，包括：（1）双方当事人的诚信、谈判地位、经济状况、认知与理解、熟练程度、预期、以往做法、其他可选方案，以及按实际状况的一切利害得失；（2）该类合同的通常惯例；（3）订立或履行合同的时间与地点；（4）一方当事人相较于另一方所承担的明显更重的负担。”第11条：“约定排除本法全部或部分规定之适用的合同条款无效。”第12条：“本法不适用于本法施行日之前作出的法律行为或订立的合同。”（非官方译文）；《政府公报》第114卷第72号甲编第32页，1997年（佛历2540年）11月16日；依第2条，本法自刊登于《政府公报》之日起满一百八十日施行。泰文原文：มาตรา 10 "ในการวินิจฉัยว่าข้อสัญญาจะมีผลบังคับเพียงใดจึงจะเป็นธรรมและพอสมควรแก่กรณีให้พิจารณาถึงพฤติการณ์ทั้งปวง รวมทั้ง (1) ความสุจริต อำนาจต่อรองฐานะทางเศรษฐกิจ ความรู้ความเข้าใจ ความสันติจัดเจตนา ความคาดหวัง แนวทางที่เคยปฏิบัติ ทางเลือก อย่างอื่น และทางได้เสียทุกอย่างของคู่สัญญาตามสภาพที่เป็นจริง (2) ปกติประเพณีของสัญญาชนิดนั้น (3) เวลาและสถานที่ในการทำสัญญาหรือในการปฏิบัติตามสัญญา (4) การรับภาระที่หนักกว่ามากของคู่สัญญาฝ่ายหนึ่ง เมื่อเปรียบเทียบกับคู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่ง" มาตรา 11 "ข้อสัญญาใดที่มีให้นำบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ไปใช้บังคับไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน ข้อสัญญานั้นเป็นโมฆะ" มาตรา 12 "พระราชบัญญัตินี้ไม่ใช้บังคับแก่นิติกรรมหรือสัญญาที่ทำขึ้นก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ"
3. 《不公平合同条款法》佛历2540年（1997年）法案附注：“颁布本法的理由在于：现行有关法律行为与合同的法律以个人自由为基础，遵循意思自治原则……致使经济谈判地位优越的一方得以借此原则占另一方当事人的便宜……故为法院确定何种合同条款或约定属于不公平提供审查指引。”（非官方译文）。泰文原文依国务委员会办公室版本，文件见 <https://www.opsmoac.go.th/law-files-391991791832>（2026年9月28日查阅）。泰文原文：“เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เนื่องจาก หลักกฎหมายเกี่ยวกับนิติกรรมหรือสัญญาที่ใช้บังคับอยู่มี

พื้นฐานมาจากเสรีภาพของบุคคล ตามหลักของความศักดิ์สิทธิ์ของการแสดงเจตนา ... ทำให้ผู้ซึ่งมีอำนาจต่อรองทางเศรษฐกิจเหนือกว่าถือโอกาสอาศัยหลักดังกล่าวเอาเปรียบคู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่ง ... โดยกำหนดแนวทางให้แก่ศาลเพื่อใช้ในการพิจารณาว่าข้อสัญญาหรือข้อตกลงใดที่ไม่เป็นธรรม"

4. 《不公平合同条款法》佛历2540年（1997年）第3条：“‘格式合同’是指以书面形式订立、其主要条款已预先拟定（无论采用何种形式），并由合同任何一方用于其经营活动的合同。”（非官方译文）泰文原文：“สัญญาสำเร็จรูป” หมายความว่า สัญญาที่ทำเป็นลายลักษณ์อักษรโดยมีการกำหนดข้อสัญญาที่เป็นสาระสำคัญไว้ล่วงหน้า ไม่ว่าจะทำในรูปแบบใด ซึ่งคู่สัญญาฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดนำมาใช้ในการประกอบกิจการของตน"
5. 《不公平合同条款法》佛历2540年（1997年）第4条第二款：“有疑义时，格式合同应作有利于非制定方的解释。”（非官方译文）泰文原文：“ในกรณีที่มีข้อสงสัย ให้ตีความสัญญาสำเร็จรูปไปในทางที่เป็นคุณแก่ฝ่ายซึ่งมิได้เป็นผู้กำหนดสัญญาสำเร็จรูปนั้น"
6. 《不公平合同条款法》佛历2540年（1997年）第4条第三款：“其性质或效果使合同另一方履行或承担超出理性人通常可合理预期之负担的条款，可视为使一方取得优势的条款，例如：（1）免除或限制因违约而产生的责任的条款；（2）使另一方承担超出法律规定的责任或负担的条款；（3）无正当理由使合同终止，或在另一方未违反合同主要条款的情况下赋予解除合同权利的条款；（4）赋予无正当理由不履行合同任一条款或迟延履行之权利的条款；（5）赋予一方要求或规定另一方承担超出订立合同时既有负担之权利的条款。”第四款：“审查第三款所述使一方取得优势的条款是否构成不合理优势时，准用第10条的规定。”（非官方译文）泰文原文：วรรคสาม "ข้อตกลงที่มีลักษณะหรือมีผลให้คู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่งปฏิบัติหรือรับภาระเกินกว่าที่วิญญูชนจะพึงคาดหมายได้ตามปกติ เป็นข้อตกลงที่อาจถือได้ว่าทำให้ได้เปรียบคู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่ง เช่น (1) ข้อตกลงยกเว้นหรือจำกัดความรับผิดชอบที่เกิดจากการผิดสัญญา (2) ข้อตกลงให้ต้องรับผิดชอบหรือรับภาระมากกว่าที่กฎหมายกำหนด (3) ข้อตกลงให้สัญญาสิ้นสุดลงโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร หรือให้สิทธิบอกเลิกสัญญาได้โดยอีกฝ่ายหนึ่งมิได้ผิดสัญญาในข้อสาระสำคัญ (4) ข้อตกลงให้สิทธิที่จะไม่ปฏิบัติตามสัญญาข้อหนึ่งข้อใด หรือปฏิบัติตามสัญญาในระยะเวลาที่ล่าช้าได้โดยไม่มีเหตุผลอันสมควร (5) ข้อตกลงให้สิทธิคู่สัญญาฝ่ายหนึ่งเรียกร้องหรือกำหนดให้อีกฝ่ายหนึ่งต้องรับภาระเพิ่มขึ้นมากกว่าภาระที่เป็นอยู่ในเวลาทำสัญญา" วรรคสี่ "ในการพิจารณาข้อตกลงที่ทำให้ได้เปรียบคู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่งตามวรรคสาม จะเป็นการได้เปรียบเกินสมควรหรือไม่ ให้นำมาตรา 10 มาใช้โดยอนุโลม"
7. 最高法院第3010/2565号判决（最高法院判决检索系统 <https://deka.supremecourt.or.th/>，2026年9月28日查阅；所引法律：《民法典》第193/30条、第472条、第474条、第549条，以及《不公平合同条款法》佛历2540年第4条第三款第（1）项），其中一段指出：“租赁合同虽约定第二被告对所租车辆的瑕疵不承担责任，即依《民法典》第549条结合第472条免除其责任，但该约定属于由谈判地位较强的第二被告所制定的格式合同，使第二被告对原告取得不合理优势，故为不公平合同条款，依《不公平合同条款法》佛历2540年第4条第三款第（1）项不具有效力。”（非官方译文）泰文原文：“แม้สัญญาเช่ามีข้อตกลงให้จำเลยที่ 2 ไม่ต้องรับผิดชอบในความชำรุดบกพร่องของรถยนต์ที่เช่าอันเป็นการยกเว้นความผิดตาม ป.พ.พ. มาตรา 549 ประกอบมาตรา 472 ก็ตาม ข้อตกลงดังกล่าวเป็นสัญญาสำเร็จรูปที่จำเลยที่ 2 ซึ่งมีอำนาจต่อรองมากกว่าเป็นผู้กำหนด ทำให้จำเลยที่ 2 ได้เปรียบโจทก์เกินสมควร จึงเป็นข้อสัญญาที่ไม่เป็นธรรม ไม่มีผลใช้บังคับตาม พ.ร.บ.ว่าด้วยข้อสัญญาที่ไม่เป็นธรรม พ.ศ. 2540 มาตรา 4 วรรคสาม (1)"
8. 《不公平合同条款法》佛历2540年（1997年）第5条第二款：“在认定第一款所述条款是否使权利或自由受限制的一方承担超出可合理预期的负担时，应审酌权利或自由受限制的地域范围与期限，受限制一方以其他方式或与他人从事职业或法律行为的能力与机会，并结合双方当事人一切合法的利害得失。”（非官方译文）泰文原文：“ในการวินิจฉัยว่าข้อตกลงตามวรรคหนึ่งทำให้ผู้ถูกจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพต้องรับภาระมากกว่าที่จะพึงคาดหมายได้หรือไม่ ให้พิจารณาถึงขอบเขตในด้าน พื้นที่ และ ระยะเวลา ของ การ จำกัด สิทธิ หรือ เสรีภาพ รวมทั้ง ความสามารถ และ โอกาส ในการ ประกอบอาชีพการงานหรือการทำนิติกรรมในรูปแบบอื่นหรือกับบุคคลอื่นของผู้ถูกจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพ ประกอบกับทางได้เสียทุกอย่างอันชอบด้วยกฎหมายของคู่สัญญาด้วย"
9. 最高法院第8374/2559号判决（最高法院判决检索系统 <https://deka.supremecourt.or.th/>，2026年9月28日查阅；所引法律：《劳动法》佛历2541年第14/1条），其中一段指出，禁止在劳动合同终止后2年内为与原告经营同类业务或与原告竞争的其他雇主工作的约定 “属于合法维护双方权利与利益的双务合同，并无不合理或在订

约时占对方便宜以致构成不公平合同条款之情形，故对第一被告具有效力。”（非官方译文）泰文原文：“เป็นสัญญาต่างตอบแทนที่รักษาสติและประโยชน์ของคู่กรณีที่เป็นไปโดยชอบ ไม่เป็นการ เกินสมควรหรือเอาเปรียบกันในการทำสัญญาอันจะเข้าลักษณะข้อสัญญาที่ไม่เป็นธรรม จึงมีผลใช้บังคับกับจำเลยที่ 1”

10. 《不公平合同条款法》佛历2540年（1997年）第8条第一款：“预先作出的旨在免除或限制因侵权或违约对他人生命、身体或健康造成损害之责任的约定、公告或通知，如损害系因作出约定、公告或通知之人或其应负责之他人的故意或过失所致，不得援引作为免除或限制责任的依据。” 第二款：“预先作出的旨在免除或限制第一款所述情形以外之责任的约定、公告或通知，虽不无效，但仅在公平合理且与情形相称的限度内具有效力。”（非官方译文）泰文原文：วรรคหนึ่ง "ข้อตกลง ประกาศ หรือคำแจ้งความที่ได้ทำไว้ล่วงหน้า เพื่อยกเว้นหรือจำกัดความรับผิดชอบเพื่อละเมิดหรือผิดสัญญาในความเสียหายต่อชีวิต ร่างกาย หรืออนามัยของผู้อื่น อันเกิดจากการกระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อของผู้ตกลง ผู้ประกาศ ผู้แจ้งความ หรือของบุคคลอื่นซึ่งผู้ตกลง ผู้ประกาศ หรือผู้แจ้งความต้องรับผิดชอบ จะนำมาอ้างเป็นข้อยกเว้นหรือจำกัดความรับผิดชอบไม่ได้" วรรคสอง "ข้อตกลง ประกาศ หรือคำแจ้งความที่ได้ทำไว้ล่วงหน้า เพื่อยกเว้นหรือจำกัดความรับผิดชอบในกรณีอื่นนอกจากที่กล่าวในวรรคหนึ่ง ซึ่งไม่เป็นโมฆะ ให้มีผลบังคับได้เพียงเท่าที่เป็นธรรมและพอสมควรแก่กรณีเท่านั้น"
11. 《不公平合同条款法》佛历2540年（1997年）第6条：“消费者与商业、贸易或专业经营者之间以向消费者交付财产履行债务的合同，不得约定免除或限制经营者对瑕疵或权利瑕疵的责任；但消费者在订立合同时已知悉该瑕疵或权利瑕疵事由的除外，此时该免责或限责约定仅在公平合理且与情形相称的限度内具有效力。”（非官方译文）泰文原文：“สัญญาระหว่างผู้บริโภคกับผู้ประกอบธุรกิจการค้าหรือวิชาชีพที่มีการชำระหนี้ด้วยการส่งมอบทรัพย์สินให้แก่ผู้บริโภค จะมีข้อตกลงยกเว้นหรือจำกัดความรับผิดชอบของผู้ประกอบธุรกิจการค้าหรือวิชาชีพเพื่อความชำรุดบกพร่องหรือเพื่อการรอนสิทธิไม่ได้ เว้นแต่ผู้บริโภคได้รู้ถึงความชำรุดบกพร่องหรือเหตุแห่งการรอนสิทธิอยู่แล้วในขณะทำสัญญา ในกรณีนี้ให้ข้อตกลงยกเว้นหรือจำกัดความรับผิดชอบนั้นมีผลบังคับได้เพียงเท่าที่เป็นธรรมและพอสมควรแก่กรณีเท่านั้น"
12. 《不公平合同条款法》佛历2540年（1997年）第7条：“合同约定交付定金的，如发生应没收定金的情形而定金数额过高，法院可将没收数额减至实际损害的范围。”（非官方译文）泰文原文：“ในสัญญาที่มีการให้สิ่งใดไว้เป็นมัดจำ หากมีกรณีที่จะต้องรับมัดจำถ้ามัดจำนั้นสูงเกินส่วน ศาลจะลดลงให้รับได้เพียงเท่าความเสียหายที่แท้จริงก็ได้"
13. Unfair Contract Terms Act 1977 (UK) s.2(1) "A person cannot by reference to any contract term or to a notice given to persons generally or to particular persons exclude or restrict his liability for death or personal injury resulting from negligence." s.2(2) "In the case of other loss or damage, a person cannot so exclude or restrict his liability for negligence except in so far as the term or notice satisfies the requirement of reasonableness." s.2(4) "This section does not apply to (a) a term in a consumer contract ..." <https://www.legislation.gov.uk/ukpga/1977/50/section/2>
14. Unfair Contract Terms Act 1977 (UK) s.11(1) "... the term shall have been a fair and reasonable one to be included having regard to the circumstances which were, or ought reasonably to have been, known to or in the contemplation of the parties when the contract was made." <https://www.legislation.gov.uk/ukpga/1977/50/section/11>
15. BGB § 305 Abs. 1 Satz 1 "Allgemeine Geschäftsbedingungen sind alle für eine Vielzahl von Verträgen vorformulierten Vertragsbedingungen, die eine Vertragspartei (Verwender) der anderen Vertragspartei bei Abschluss eines Vertrags stellt." § 307 Abs. 1 Satz 1 "Bestimmungen in Allgemeinen Geschäftsbedingungen sind unwirksam, wenn sie den Vertragspartner des Verwenders entgegen den Geboten von Treu und Glauben unangemessen benachteiligen." https://www.gesetze-im-internet.de/bgb/_307.html

16. BGB § 310 Abs. 1 Satz 2 "§ 307 Abs. 1 und 2 findet in den Fällen des Satzes 1 auch insoweit Anwendung, als dies zur Unwirksamkeit von in § 308 Nummer 1, 2 bis 9 und § 309 genannten Vertragsbestimmungen führt; auf die im Handelsverkehr geltenden Gewohnheiten und Gebräuche ist angemessen Rücksicht zu nehmen." https://www.gesetze-im-internet.de/bgb/___310.html
17. Uniform Commercial Code § 2-302(1) "If the court as a matter of law finds the contract or any clause of the contract to have been unconscionable at the time it was made the court may refuse to enforce the contract, or it may enforce the remainder of the contract without the unconscionable clause, or it may so limit the application of any unconscionable clause as to avoid any unconscionable result." <https://www.law.cornell.edu/ucc/2/2-302>
18. Friedrich Kessler, "Contracts of Adhesion: Some Thoughts about Freedom of Contract," 43 Columbia Law Review 629 (1943), 第631-632页: "Standard contracts are typically used by enterprises with strong bargaining power. The weaker party, in need of the goods or services, is frequently not in a position to shop around for better terms, either because the author of the standard contract has a monopoly (natural or artificial) or because all competitors use the same clauses." (2026年9月28日经 HeinOnline 阅读全文)
19. Lucian A. Bebchuk and Richard A. Posner, "One-Sided Contracts in Competitive Consumer Markets," 104 Michigan Law Review 827 (2006), 第827-828页: "The existence of a one-sided contract does not imply that the transaction will be one-sided, but only that the seller will have discretion with respect to how to treat the consumer." (2026年9月28日经 HeinOnline 阅读全文)

